

Brussel, 20 februari 2026
(OR. en)

6184/26

SOC 70
EMPL 28
EDUC 43
JEUN 25
ECOFIN 177

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers / de Raad
Betreft:	Evaluatie door het Comité voor de werkgelegenheid van de uitvoering van de jongerengarantie: kernboodschappen – <i>Bekrachtiging</i>

De delegaties vinden hierbij de kernboodschappen van de evaluatie door het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO) van de uitvoering van de jongerengarantie, zoals doorgegeven door dat comité, met het oog op de bekrachtiging ervan tijdens de zitting van de Raad (Epsco) op 9 maart 2026.

De landspecifieke conclusies van de evaluatie door het EMCO van de uitvoering van de jongerengarantie staan in document 6184/26 ADD 1.

EMCO-evaluatie van de uitvoering van de
Aanbeveling van de Raad van 2020 inzake Een brug naar banen – Versterking van de
jongerengarantie

Kernboodschappen voor de Raad

1. Inleiding

Het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO) is belast met het monitoren van de geboekte vooruitgang bij de uitvoering van de Aanbeveling van de Raad inzake Een brug naar banen – Versterking van de jongerengarantie.¹ In 2021 heeft het Comité zich gericht op de onevenredige impact van de COVID-19-crisis op jongeren, waarbij het heeft nagedacht over de stappen die in alle lidstaten zijn gezet in de richting van een meer systematische en coherente aanpak van de werkloosheid en inactiviteit onder jongeren, ondanks de pandemie. In 2023 constateerde het Comité dat de activeringsprogramma's steeds effectiever werden, waarbij het aandeel jongeren dat tijdig en met succes uitstroomde uit de jongerengarantieregelingen verbeterde ten opzichte van voorgaande jaren.

In 2025 was de multilaterale evaluatie gericht op het in kaart brengen van structurele en institutionele uitdagingen die de duurzame integratie van jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET's) op de arbeidsmarkt in de weg staan. Uit de evaluatie is gebleken dat verschillende lidstaten zich om de uitdagingen van zowel werkloze als inactieve NEET's aan te pakken nog steeds in de eerste plaats richten op traditionele activering en arbeidsmarktondersteuning, voornamelijk via de openbare diensten voor arbeidsvoorziening (ODA's). Hoewel wordt erkend dat dit een geldige en belangrijke verklaring is voor de inactiviteit van NEET's, worden er minder maatregelen genomen tegen belemmeringen zoals zorgtaken, betaalbaarheid van huisvesting, onvoldoende toegang tot betaalbaar vervoer, ziekte en handicaps.

¹ De Raad Epsco heeft in 2016, 2018 en 2019 zijn goedkeuring gehecht aan een reeks kernboodschappen die het EMCO had opgesteld op basis van zijn monitoring van de *Aanbeveling van de Raad tot invoering van een jongerengarantie* van 2013. Daarin lag de nadruk op het belang van preventie, vroegtijdige interventie, sterke partnerschappen binnen de lidstaten, en de cruciale rol van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening. Sinds 2021 richt de monitoring door EMCO zich op de uitvoering van de *Aanbeveling van de Raad inzake Een brug naar banen – Versterking van de jongerengarantie* van 2020.

2. Geboekte vooruitgang

Alle lidstaten hebben vooruitgang geboekt bij de uitvoering van de versterkte jongerengarantie, met name de lidstaten waar nog grote verschillen bestaan, hoewel de vooruitgang per land en regio verschilt en ook wordt beïnvloed door bredere macro-economische ontwikkelingen. De impact van demografische trends is zichtbaar: naarmate het aantal jongere cohorten afneemt, neemt ook het aantal NEET's af. Tegelijkertijd wijzen het toenemende aandeel inactieve NEET's (in vergelijking met werkloze NEET's) onder potentiële begunstigden en de nog steeds lage dekking van jongerengarantieregelingen in sommige gevallen op een sterk onbenut activeringspotentieel. Hoewel de best presterende NEET's met succes uitstromen uit nationale programma's, nemen veel inactieve jongeren nog niet deel aan deze programma's, wat erop wijst dat deze regelingen mogelijk moeten worden herzien.

Om op deze trends in te spelen, hebben de lidstaten tijdens de evaluatie verslag gedaan van talrijke hervormingen, waaruit blijkt dat zij zich blijven inspannen en inzetten voor de volledige uitvoering van de jongerengarantie. Het meest opvallend waren maatregelen om ODA's, beroepsonderwijs en -opleiding en het afstemmen van vaardigheden te versterken, en om resterende hindernissen voor werkgelegenheid weg te nemen. Ondanks de brede betrokkenheid wees de evaluatie op tekortkomingen in de strategische planning, met name het beperkte gebruik van duidelijk omschreven doelstellingen, streefcijfers en systematische effectbeoordelingen, zowel op project- als op programmaniveau. Het is dus van cruciaal belang het gebrek aan een alomvattend strategisch ontwerp en aan effectbeoordelingen op nationaal niveau aan te pakken om alle NEET-doelgroepen doeltreffend te ondersteunen.

Er blijven grote verschillen bestaan tussen de dekkingsgraad van de lidstaten, maar alle lidstaten werken aan een betere outreach en een beter bewustzijn. Het betrekken van inactieve NEET's – met name degenen die in geen enkel systeem zijn geregistreerd – blijft een hardnekkige uitdaging. Door de voortdurende verschuiving van werkloosheid naar inactiviteit onder deze doelgroep zijn deze jongeren steeds moeilijker te bereiken, vooral in afgelegen of landelijke gebieden. In sommige lidstaten blijven er opvallende genderverschillen bestaan en er moet nog steeds specifieke aandacht worden besteed aan groepen zoals jonge Roma, migranten, jonge vrouwen, jongeren in plattelandsgebieden, personen met een handicap en jongeren met gezondheidsproblemen, met name op het gebied van geestelijke gezondheid. In het algemeen wordt in de evaluaties gewezen op de uitdaging om outreach te combineren met geïntegreerde dienstverlening: hoewel lokaal geïntegreerde benaderingen op maat gemaakte diensten kunnen bieden en samenwerking tussen instellingen, belanghebbenden en dienstverleners kunnen bevorderen, is gecentraliseerde coördinatie nodig om ervoor te zorgen dat alle regio's aan bod komen en dat de diensten op consistente wijze worden geleverd.

Het in kaart brengen van NEET's en beschikbare diensten is in de meeste lidstaten verbeterd, waarbij veel lidstaten melding maken van goede bronnen en instrumenten.

De uitdaging bestaat er echter in de regels inzake gegevensbescherming aan te pakken om efficiënt samen te werken en persoonsgegevens uit te wisselen tussen instellingen of diensten, waarbij een delicaat evenwicht tussen outreach en privacy moet worden gevonden. De afgevaardigden benadrukten het belang van sectoroverschrijdende benaderingen en lokaal geïntegreerde dienstverlening, waarbij op maat gesneden, hoogwaardige lokale diensten in balans worden gehouden met centrale coördinatie om billijke toegang in alle regio's te waarborgen. Lokale partnerschappen kunnen innovatieve oplossingen bevorderen waarbij meerdere maatschappelijke actoren betrokken zijn, maar brengen ook uitdagingen op het gebied van coördinatie met zich mee.

3. Resterende uitdagingen

Institutionele uitdagingen die de doeltreffende uitvoering van jongerengarantieregelingen belemmeren, komen in de meeste lidstaten voor. Het gaat onder meer om discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, waaronder onvoldoende afstemming van onderwijs en opleiding op de behoeften van de arbeidsmarkt; gezondheidsproblemen, met name op het gebied van geestelijke gezondheid, die voor veel NEET's een aanmerkelijke belemmering vormen; beperkte infrastructuursteun, zoals beschikbaarheid van kinderopvang en openbaar vervoer; evenals aanhoudende sociaal-economische uitdagingen, waaronder de betaalbaarheid van huisvesting.

Naast deze institutionele obstakels worden jongeren nog steeds geconfronteerd met structurele en persoonlijke hindernissen die hun toegang tot de jongerengarantieregelingen belemmeren. Het gaat onder meer om lage kwalificatieniveaus, waarvoor omscholing of bijscholing nodig is; arbeidsmarkten die er nog steeds niet in slagen de verwachtingen van hoger opgeleide jongeren in te lossen; negatieve houdingen van de meeste werkgevers tegenover jongeren, evenals kwetsbare sociaal-economische achtergronden, zoals jonge moeders, Roma, migranten of jongeren met een handicap.

Om deze belemmeringen aan te pakken, hebben de lidstaten tal van preventieve maatregelen genomen, waaronder intensievere samenwerking met scholen, betere informatieverstrekking en gerichte outreach. In dit verband blijft de jongerengarantie een cruciaal beleidsinstrument om jongeren essentiële vaardigheden bij te brengen, onder meer basisvaardigheden en sociale vaardigheden. Sommige lidstaten zijn sterk afhankelijk van EU-financiering, waaronder het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), waardoor de integratie van doeltreffende diensten in de nationale begrotingen essentieel is om duurzaamheid op lange termijn te waarborgen.

4. Conclusies

Over het algemeen bleek uit de evaluatie dat er – ondanks de brede betrokkenheid – nog meer inspanningen nodig zijn om de coördinatie tussen de actoren binnen het ecosysteem van de jongerengarantie te versterken. Dit omvat het verbeteren van de gegevensuitwisseling, het integreren van diensten over alle sectoren heen, het aanpakken van hardnekkige structurele en persoonlijke belemmeringen, en het waarborgen van financiële duurzaamheid op lange termijn. Veelbelovende praktijken die tijdens de evaluatie zijn aan het licht zijn gekomen en die in alle lidstaten kunnen worden opgeschaald, zijn onder meer innovatieve lokale partnerschappen, het gebruik van digitale instrumenten zoals artificiële intelligentie, mobiliteitstoelagen ter ondersteuning van opleidingen, en gerichte steun voor kwetsbare groepen. De afgevaardigden benadrukten het belang van nog gerichtere en gepersonaliseerdere ondersteuning van jongeren, naast een meer systematische strategische planning en effectbeoordelingen om de doeltreffendheid van de jongerengarantieregelingen te meten.
